MODEL

DE REALIZARE A SISTEMULUI DE CALCULAŢIE A COSTURILOR,

BAZAT PE METODĂ COSTURILOR COMPLET ALOCATE PE ACTIVITĂŢI

în cadrul SOCIETĂŢII NAŢIONALE DE RADIOCOMUNICAŢII S.A.

pentru anul 2014

CUPRINS

1. DESCRIEREA ACTIVITĂŢII SOCIETĂŢII 3
2. POLITICILE CONTABILE 10
3. DEFINIŢII 14
4. SCOP 15
5. PRINCIPIILE MODELULUI DE CALCULAŢIE A COSTURILOR 16
6. SISTEMUL MATEMATIC 19
   - 6.1. Etapele modelului de calculaţie a costurilor 19
   - 6.2. Servicii/activităţi generatoare de venituri şi costuri/servicii prestate 23
   - 6.3. Principiile alocării costurilor 27
   - 6.4. Alocările principalelor categorii de costuri pe centre de cost 30
   - 6.5. Costurile excluse 38
   - 6.6. Costul anual al capitalului 39
   - 6.7. Costurile decontabile 40

GLOSAR 42

OPIS ANEXE 45

1. DESCRIEREA ACTIVITĂŢII SOCIETĂŢII

Societatea Naţională de Radiocomunicaţii S.A. a fost înfiinţată în anul 1998, potrivit HGR nr.372/1998, prin reorganizarea Regiei Autonome de Radiocomunicaţii. Societatea are în componenţă 4 sucursale, respectiv Direcţia de Radiocomunicaţii Bucureşti, Direcţia de Radiocomunicaţii Cluj, Direcţia de Radiocomunicaţii Iaşi şi Direcţia de Radiocomunicaţii Timişoara. Este organizată ca societate naţională şi funcţionează sub coordonarea Ministerului pentru Societatea Informaţională (MSI), având ca obiect principal de activitate transportul şi difuzarea cu mijloace radio a programelor naţionale de radio şi televiziune- servicii de interes public naţional. În pas cu tendinţele regionale şi globale, Societatea Naţională de Radiocomunicaţii S.A. a făcut paşi importanţi şi în poziţionarea sa pe piaţa românească de telecomunicaţii, prin diversificarea obiectului său de activitate, oferind servicii cu valoare adăugată de telefonie, internet, transmisii de date s.a.

Principalele servicii oferite de societate sunt:

- Transportul şi difuzarea programelor de radiodifuziune şi televiziune ale Societăţii Române de Radiodifuziune şi Societăţii Române de Televiziune;
- Servicii cu valoare adăugată: transmisii de date, VSAT, INTERNET, telefonie;
- Oferă suport de transmisie pentru orice tip de comunicaţii, asigurat prin echipament propriu;
- Servicii de comunicaţii prin satelit, cu asigurarea accesului la sateliţii de comunicaţii şi asigurarea segmentului spaţial pentru utilizatori;
- Consultanţă în comunicaţii;
- Proiectare, construcţii-montaj, punere în funcţiune, exploatare şi întreţinere echipamente de radio şi telecomunicaţii şi echipament auxiliar acestora;
- Închirieri de spaţii în staţii şi pe piloni.

Cele 4 patru sucursale din componenţa Societăţii Naţionale de Radiocomunicaţii S.A., Bucureşti, Iaşi, Cluj şi Timişoara acoperă teritoriul întregii ţări astfel:

Direcţia de Radiocomunicaţii Bucureşti îşi exercită obiectul de activitate pe teritoriul judeţelor: Argeş, Bucureşti, Braşov, Buzău, Brăila, Constanţa, Călăraşi, Dâmboviţa, Giurgiu, Galaţi (parţial), Ialomiţa, Olt, Prahova, S.A.I., Teleorman, Tulcea, Vâlcea.

Direcţia de Radiocomunicaţii Iaşi îşi exercită obiectul de activitate pe teritoriul judeţelor: Bacău, Botoşani, Galaţi (parţial), Iaşi, Neamţ, Suceava, Vaslui, Vrancea.

Direcţia de Radiocomunicaţii Cluj îşi exercită obiectul de activitate pe teritoriul judeţelor: Alba, Bihor, Bistriţa-Năsăud, Cluj, Covasna, Harghita, Maramureş, Mureş, Satu-Mare,

Sibiu, Sălaj.

Direcţia de Radiocomunicaţii Timişoara îşi exercită obiectul de activitate pe teritoriul judeţelor: Arad, Caraş-Severin, Dolj, Gorj, Hunedoara, Mehedinţi, Timiş.

Fiecare Direcţie de Radiocomunicaţii are în structura să organizatorică servicii, birouri, formaţii de lucru, cât şi staţii, centre, etc. organizate ca puncte de lucru.

Societatea Naţională de Radiocomunicaţii S.A deţine un total de staţii, care se pot grupa în funcţie de tipurile de semnale transmise, astfel:

a. Staţii cu emiţătoare AM (rec satelit): amplasamente
b. Staţii mixte, cu emiţătoare FM, RR amplasamente
c. Staţii cu emiţătoare TV: amplasamente (low power TV cu recepţie satelit şi translatoare TV)
d. Staţii mixte, cu emiţătoare AM, FM, TV, analogic, DVB-T (televiziune digitală terestră) şi T-DAB (radiodifuziune digitală terestră), RR: amplasament
e. Staţii mixte, cu emiţătoare FM, TV, RR: amplasamente
f. Staţii mixte, cu emiţătoare FM, TV (rec satelit): amplasamente
g. Staţii mixte, cu emiţătoare AM, RR: amplasamente
h. Staţii mixte, cu emiţătoare TV, RR: amplasamente
i. Staţii mixte, cu emiţătoare FM, RR: amplasamente
j. Staţii RR (preluare studiouri, noduri intermediare, constituite într-o reţea naţională de radiorelee):

Repartizarea lor pe sucursale se regăseşte mai jos:

Nr.crt.	Bucureşti	Cluj	Iaşi	Timişoara
a				
b				
c				
d				
e				
f				
g				
h				
i				
j				

Staţiile au următoarele tipuri de echipamente:

- ✓ emiţătoare de radiodifuziune: unde lungi, unde medii, unde scurte cu modulaţie de amplitudine, unde ultrascurte cu modulaţie de frecvenţă şi T-DAB, DRM cu modulaţie digitală COFDM (Coded Orthogonal Frequency-Division Multiplexing);
- ✓ emiţătoare de televiziune în FIF banda III Tv, şi în UIF, banda IV – V, cu modulaţie de amplitudine pe imagine şi modulaţie de frecvenţă pentru sunet şi DVB-T cu modulaţie digitală COFDM.

Tipic, o staţie de emisie se compune din următoarele:

- echipament transport/extragere semnal de modulaţie (RR, satelit, etc),
- emiţător radio/TV,
- sistem radiant (fideri, antene, combineri, piloni, etc),
- sisteme de electroalimentare (racord de energie electrică, tablouri de distribuţie, generatoare proprii, sisteme de comutare reţele, etc.).
- clădire tehnică/ shelter şi cai de acces (drumuri sau instalaţie de transport pe cablu)

Emiţătorii de radiodifuziune şi televiziune sunt de puteri diferite conform tabelului de mai jos:

Emiţători Radiodifuziune	Puterea (KW)	Număr
AM		
US		
FM		

Emiţători de TV	Puterea (kW)	Număr
UHF		
VHF		

Emiţători Radiodifuziune	Puterea (KW)	Număr

Emiţători de TV	Puterea (kW)	Număr

Emiţători Radiodifuziune	Puterea (KW)	Număr
FM		

Emiţători de TV	Puterea (kW)	Număr
Translatoare	Puterea (W)	Număr

Numărul de emiţători de radiodifuziune este de , iar numărul de emiţători de televiziune este şi translatoarele sunt .

Emiţătorul are rolul de a modula un semnal de radiofrecvenţă (frecvenţă înaltă, purtătoare) cu semnalul de modulaţie (audio şi/sau video), care apoi este tranformat în câmp electromagnetic prin intermediul sistemului radiant (antene).

În funcţie de varianta constructivă a emiţătoarelor, şi a zonei geografice a amplasamentelor, este necesară răcirea încăperilor cu sisteme de ventilare-conditionare aer.

În cazul emiţătoarelor de radiodifuziune pe unde lungi, medii (high power) şi scurte răcirea este asigurată cu circuite de răcire cu lichid (apa cu glycol). Emiţătoarele de radiodifuziune pe unde medii (low power) şi ultrascurte sunt răcite cu aer.

Emiţătoarele de televiziune sunt de două categorii:

- cu circuite de răcire cu lichid,

sau

- cu aer.

Translatoarele sunt echipamente de mică putere care recepţionează programul emis de un emiţător de televiziune sau de un alt translator TV şi pe care îl retransmite pe un canal TV diferit de canalul de recepţie, deservind o zonă relativ restrânsă a teritoriului. Recepţia unui program pe o frecvenţă şi emiterea acestuia pe o alta se realizează fără efectuarea proceselor intermediare de

demodulare şi modulare. Un translator cuprinde antene de recepţie, receptor, amplificator de medie frecvenţă, emiţător, antene de emisie.

Aceste translatoare sunt nedeservite[1], o parte sunt monitorizate de la distanţă. Pentru a funcţiona în condiţii optime este necesară asigurarea de energie electrică şi de aer condiţionat.

În prezent reţelele naţionale de difuzare a programelor publice de radiodifuziune asigură o acoperire conform tabelului de mai jos:

Nr. Crt.	Serviciul de programe de radiodifuziune recepţionat pe cale radioelectrică terestră	Gradul de acoperire	
		Teritorială (%)	Populaţie (%)
1	România Actualităţi - unde medii	91,19	97,47
2	România Actualităţi - unde ultrascurte	97,96	99,3
3	România Cultural – unde ultrascurte	95,72	97,8
4	România Muzical – unde ultrascurte	8,25	19,24
5	Antena Satelor - unde medii	30,07	38,56
6	Antena Satelor - unde lungi	89,96	92,24
7	Bucureşti FM – unde ultrascurte	3,64	12,76
8	Program Maghiar-German – unde medii	44,33	54,00
9	Radio Cluj – unde medii şi ultrascurte	18,7	17,34
10	Radio Constanta - unde medii şi ultrascurte	6,81	4,63
11	Radio Craiova - unde medii şi ultrascurte	11,59	9,80
12	Radio Iaşi - unde medii şi ultrascurte	12,62	14,81
13	Radio Timişoara - unde medii şi ultrascurte	19,00	13,95
14	Radio Târgu Mureş - unde medii şi ultrascurte	8,4	8,12
15	Radio Târgu Mureş MSV-unde medii si ultrascurte	8,3	7,72
15	Radio Reşiţa – unde ultrascurte	4,03	2,60
16	Antena Sibiului – unde ultrascurte	9,36	6,72
17	T-DAB – transmisii digitale radio	0,95	10,40

În prezent reţelele naţionale de difuzare a programelor publice de televiziune asigură o acoperire pe programe de televiziune, după cum urmează:

- TVR1 – 99,08% din populaţie

[1] Fără personal propriu

- TVR2 – 96% din populaţie
- TV Regionale – 22,12% din populaţie (zona oraşelor Cluj, Tg.Mureş, Iaşi, Craiova, Timişoara)
- DVB-T – transmisii digitale TV – 13%

Centrul de Intervenţii Zonal (CIZ/CIIZ) este o unitate operativă care asigură intervenţiile pentru un număr de staţii nedeservite şi translatoare de televiziune arondate teritorial.

În prezent în Societatea Naţională de Radiocomunicaţii S.A activează (cf. Organigramă) 26 de Centre Zonale de Intervenţii (CIZ) care asigură exploatarea, întreţinerea şi intervenţia la staţiile nedervite cu personal.

La staţiile nedeservite intervenţiile sunt asigurate de personalul CIZ-urilor şi după caz, de echipele de Electroalimentare şi formaţiile de Sisteme Radiante din fiecare sucursală.

La staţiile deservite operaţiile de exploatare, întreţinere, intervenţie şi ridicare a deranjamentelor sunt efectuate de personalul de exploatare tehnică din staţie.

ANEXA 1 si 2.xlsx

În **Anexa 1** şi **Anexă 2** sunt prezentate staţiile nedeservite arondate CIZ-urilor şi staţiile deservite cu personal propriu.

Menţionăm că lucrările de întreţinere şi intervenţie la sistemele radiante şi la echipamentele de alimentare cu energie electrică ale staţiilor deservite[2] sunt efectuate tot de echipele de intervenţie Sisteme Radiante şi Electroalimentare exterioare statiilor.

În majoritatea staţiilor este realizat un circuit de alimentare cu energie electrică separat pentru terţi, cu contorizarea separată a consumului echipamentelor respective.

Societatea Naţională de Radiocomunicaţii S.A utilizează ca reţea de transport semnal, în principal radioreleele (RR) şi în secundar sistemele de comunicaţii prin sateliţi.

Transportul semnalelor de modulaţie cu ajutorul reţelelor de radioreleu prezintă o stabilitate şi o fiabilitate superioară, având posibilitatea utilizării rutelor ocolitoare în cazul apariţiei unui deranjament pe un tronson de linie RR. În acest caz întreruperile de modulaţie pot fi evitate sau reduse la minimum. Liniile RR având o capacitate mare, asigură transportul concomitent a mai multor semnale de modulaţie. Utilizarea reţelelor proprii de RR asigură societăţii noastre o independenţă şi un control total asupra transportului semnalului de modulaţie.

În comparaţie cu liniile RR, transportul modulaţiei prin satelit depinde în primul rând de un terţ care asigură operarea satelitului şi impune condiţii, iar la recepţie condiţiile atmosferice sau

[2] Cu personal propriu

un deranjament apărut pot afecta transmisia pe zone întinse şi durate necontrolabile de către societate. În acest caz nu există rezervări active sau rute ocolitoare.

În cazurile în care realizarea liniilor RR pentru asigurarea semnalelor de modulaţie în unele amplasamente este prohibitivă din punct de vedere al costurilor, Societatea Naţională de Radiocomunicaţii S.A utilizează transportul modulaţiei prin satelit.

2. POLITICILE CONTABILE

Legislaţia în domeniul contabilităţii aplicată de Societatea Naţională de Radiocomunicaţii S.A este reprezentată de următoarele:

- Legea Contabilităţii Nr 82/1991 cu modificările şi completările ulterioare;
- Ordinul Ministrului Finanţelor Nr 3055/2009 privind Reglementările Contabile Conforme cu directivele europene;
- Ordinul Ministrului Finanţelor Nr.2861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea şi efectuarea inventarierii activelor, datoriilor şi capitalurilor proprii;
- Ordinul Ministrului Finanţelor Publice Nr. 1826/2003 pentru aprobarea Precizărilor privind unele măsuri referitoare la organizarea şi conducerea contabilităţii de gestiune;
- Ordinul Ministrului Economiei şi Finanţelor nr.3512/2008 privind documentele financiar contabile.

Potrivit art.34 din legea Contabilităţii nr.82/1991, republicată, Societatea Naţională de Radiocomunicaţii S.A se încadrează în categoria entităţilor ale căror situaţii financiare anuale sunt supuse auditului financiar. Situaţiile financiare anuale ale societăţii se auditează de auditori financiari membri ai Camerei Auditorilor Financiari din România.

i. Caracteristicile calitative ale situaţiilor financiare

Politicile contabile au fost elaborate astfel încât să asigure furnizarea, prin situaţiile financiare anuale, a unor informaţii care să fie:

- ✓ inteligibile, în sensul de a fi uşor de înţeles de utilizatori
- ✓ relevante pentru nevoile utilizatorilor în luarea deciziilor
- ✓ credibile, în sensul că reflectă substanţa economică a evenimentelor şi tranzacţiilor şi nu doar forma juridică, sunt neutre, prudente şi complete sub aspectele semnificative.
- ✓ comparabile, asigurând comparabilitatea în timp a situaţiilor financiare.

ii. Concepte şi principii contabile generale

- *Principiul continuităţii activităţii*

Acest principiu presupune că entitatea îşi continuă în mod normal funcţionarea, fără a intra în stare de lichidare sau reducere semnificativă a activităţii. Dacă administratorii societăţii au luat la cunoştinţă de unele elemente de nesiguranţă legate de anumite evenimente ulterioare care pot duce la incapacitatea acesteia de a-şi continua activitatea aceste elemente vor fi prezentate în notele explicative.

- *Principiul permanenţei metodelor*

Metodele de evaluare sunt aplicate în mod consecvent de la un exerciţiu financiar la altul.

- *Principiul prudenţei*

La întocmirea situaţiilor financiare anuale, evaluarea trebuie făcută pe o bază prudentă:

✓ În contul de profit şi pierdere va fi inclus doar profitul realizat la data bilanţului.

✓ Se va ţine cont de toate datoriile apărute în cursul exerciţiului financiar curent sau al unui exerciţiu precedent chiar dacă acestea devin evidente numai între data bilanţului şi data întocmirii acestuia.

✓ Se va ţine cont de toate datoriile previzibile şi pierderile potenţiale apărute în cursul exerciţiului financiar precedent chiar dacă acestea devin evidente numai între data bilanţului şi data întocmirii lui. În acest scop sunt avute în vedere şi eventualele provizioane şi datorii rezultate din clauze contractuale.

✓ Se va ţine cont de toate deprecierile, indiferent dacă rezultatul exerciţiului financiar este pierdere sau profit. Înregistrarea ajustărilor pentru depreciere sau pierdere de valoare se efectuează pe seama conturilor de cheltuieli.

Ca urmare, activele, creanţele şi veniturile nu trebuie să fie supraevaluate, iar datoriile şi cheltuielile, subevaluate.

- *Principiul independenţei exerciţiilor*

Se va ţine cont de veniturile şi cheltuielile aferente exerciţiului financiar indiferent de data încasării veniturilor sau de plata cheltuielilor.

- *Principiul evaluării separate a elementelor de activ şi de datorii*

Conform acestui principiu, componentele elementelor de activ sau de datorii vor fi evaluate separat.

- *Principiul intangibilităţii*

Bilanţul de deschidere pentru fiecare exerciţiu financiar trebuie să corespundă cu bilanţul de închidere al exerciţiului financiar precedent. În cazul modificărilor politicilor contabile şi corectării unor erori aferente perioadelor anterioare nu va fi modificat bilanţul perioadei anterioare celei de raportare. Corectarea pe seama rezultatului reportat, a erorilor considerate semnificative nu se consideră a fi o încălcare a principiului intangibilităţii.

- *Principiul necompensării*

Nu se vor efectua compensări între elementele de activ şi de datorii sau între elementele de venituri şi cheltuieli.

- *Principiul comparabilităţii informaţiilor*
- *Principiul materialităţii (pragul de semnificaţie)*
- *Principiul prevalenţei economicului asupra juridicului (realitatea asupra aparenţei)*
- *Principiul contabilităţii de angajamente*

Pentru respectarea principiului contabilităţii pe bază de angajamente, potrivit căruia

efectele tranzacţiilor şi ale altor evenimente sunt recunoscute atunci când tranzacţiile şi evenimentele se produc şi nu pe măsură ce numerarul sau echivalentul de numerar este încasat sau plătit, iar veniturile şi cheltuielile sunt înregistrate în evidenţele contabile şi raportate în situaţiile financiare ale perioadelor de raportare, se va avea în vedere momentul constatării drepturilor şi obligaţiilor, al veniturilor şi al cheltuielilor, astfel:

- pentru creanţe, datorii şi capitaluri, când iau naştere drepturi şi obligaţii cu valoare economică;
- pentru venituri, când au fost realizate (obţinute);
- pentru cheltuieli, când au fost efectuate (resursele au fost utilizate, consumate).

iii. Reguli de evaluare

I. **La data intrării în societate**, bunurile se evaluează şi se înregistrează în contabilitate la valoarea de intrare, care se stabileşte astfel:

a) la cost de achiziţie - pentru bunurile procurate cu titlu oneros

b) la cost de producţie - pentru bunurile produse în societate

c) la valoarea de aport, stabilită în urma evaluării – pentru bunurile reprezentând aport la capitalul social.

d) la valoarea justă – pentru bunurile obţinute cu titlu gratuit sau constatate plus la inventariere. Valoarea justă a activelor se determină, de regulă, după datele de evidenţă de pe piaţă, printr-o evaluare efectuată de obicei de profesionişti în evaluare.

Costul de achiziţie al bunurilor cuprinde preţul de cumpărare, taxele de import şi alte taxe (cu excepţia acelora pe care persoana juridică le poate recupera de la autorităţile fiscale), cheltuielile de transport, manipulare şi alte cheltuieli care sunt atribuibile direct achiziţiei.

Cheltuielile considerate la nivelul societăţii ca fiind direct atribuibile se referă la:

- Cheltuieli de pregătire a zonei
- Cheltuieli de instalare
- Cheltuielile de transport şi manipulare iniţiale

În costul de achiziţie se cuprind, de asemenea, comisioanele, taxele notariale, cheltuieli cu obţinerea de autorizaţii, cheltuielile cu cursurile de instruire a personalului care se ocupa de instalarea şi exploatarea bunului şi alte cheltuieli nerecuperabile care sunt atribuibile direct achiziţiei bunurilor respective.

Reducerile comerciale acordate de furnizor şi înscrise în factură, ajustează în sensul reducerii, costul de achiziţie al bunurilor.

Reducerile comerciale primite ulterior facturării, indiferent de perioadă la care se referă, se evidenţiază în contabilitate distinct în contul 609 "Reduceri comerciale primite", respectiv 709"

Reduceri comerciale acordate", pe seama conturilor de terţi şi nu afectează costul de achiziţie. Reducerile financiare nu afectează costul de achiziţie.

Costul de producţie al unui bun cuprinde costul de achiziţie al materiilor prime şi materialelor consumabile şi cheltuielile de producţie direct atribuibile.

Costurile îndatorării direct atribuibile achiziţiei sau producţiei unui bun cu ciclu lung de fabricaţie pot fi incluse în costul acelui activ. De exemplu, la nivelul Societăţii Naţionale de Radiocomunicaţii S.A, în costurile îndatorării este inclusă dobânda la capitalul împrumutat pentru finanţarea achiziţiei. Capitalizarea costurilor îndatorării va înceta când se realizează cea mai mare parte a activităţilor necesare pentru pregătirea activului cu ciclu lung de fabricaţie, în vederea utilizării prestabilite sau a vânzării lui.

II. Evaluarea la inventar şi prezentarea elementelor în bilanţ

În situaţiile financiare anuale, elementele de natura activelor, datoriilor şi capitalurilor proprii se reflectă şi evaluează la valoarea contabilă, pusă de acord cu rezultatele inventarierii.

Valoarea contabilă a unui activ este, potrivit reglementărilor contabile, valoarea la care este recunoscut în bilanţ după ce se deduc amortizarea cumulată şi pierderile acumulate din depreciere sau pierdere de valoare.

Regulile de evaluare se aplică inclusiv în cazul bunurilor care au fost aduse aport la capital şi al activelor în curs de execuţie.

VENITURI

În categoria veniturilor se includ atât sumele sau valorile încasate sau de încasat în nume propriu din activităţi curente, cât şi câştigurile din orice alte surse.

Activităţile curente sunt activităţi desfăşurate de societate ca parte integrantă a obiectului său de activitate, precum şi activităţile conexe acestora (prestări servicii, comisioane, redevenţe, chirii, subvenţii, dobânzi, dividende).

Câştigurile reprezintă creşteri ale beneficiilor economice care pot apărea sau nu ca rezultat din activitatea curentă, dar nu diferă ca natură de veniturile din această activitate. În contul de profit şi pierdere, câştigurile sunt prezentate, de regulă la valoarea netă, exclusiv cheltuielile aferente.

CHELTUIELI

Cheltuielile sunt consum de resurse (mijloace de producţie, forţa de muncă, mijloace băneşti) pentru satisfacerea unor necesităţi de producţie sau individuale. Sunt diminuări ale beneficiilor economice pe perioada exerciţiului financiar, sub forma ieşirilor sau scăderilor de

active sau a creşterilor de pasive care au ca rezultat diminuări ale capitalului propriu, altele decât cele legate de sumele distribuite participanţilor la capitalul propriu.

Cheltuielile societăţii comerciale reprezintă valorile plătite sau de plătit pentru:

1. EXPLOATARE:
   - Consumuri de stocuri şi servicii prestate, de care beneficiază societatea.
   - Cheltuieli cu personalul.
   - Executarea unor obligaţii legale sau contractuale.
   - Amortizări.
   - Alte cheltuieli de exploatare.
2. FINANCIARE: Cheltuielile financiare cuprind: pierderi din creanţe legate de participaţii, cheltuieli privind investiţiile financiare cedate, diferenţele nefavorabile de curs valutar, dobânzile privind exerciţiul financiar în curs, sconturi acordate, pierderi din creanţe de natură financiară şi altele.
3. EXTRAORDINARE: Cheltuielile care apar altfel decât în cursul activităţilor curente ale entităţii trebuie prezentate la "Cheltuieli extraordinare" În această categorie se încadrează cheltuielile privind calamităţile sau alte evenimente extraordinare.

3. DEFINIŢII

În cadrul acestui Model apar următoarele noţiuni:

- Cost istoric – convenţie de realizare a contabilităţii care presupune înregistrarea în contabilitate a bunurilor şi activelor la valoarea de achiziţie sau de producţie, iar a creanţelor şi obligaţiilor la valoarea nominală;
- Cost variabil – acele costuri care au un comportament corelat cu volumul serviciilor;
- Cost fix – acele costuri care nu-şi modifică valorile în funcţie de volumul serviciilor;
- Centru de cost – un loc delimitat geografic care este centru de responsabilitate şi este, în acelaşi timp, un instrument tehnic de alocare a costurilor;
- Centru de cost principal (de bază) – acele centre de cost care participă direct şi nemijlocit la realizarea serviciilor;
- Centru de cost auxiliar/general – acele centre de cost care servesc ca sprijin şi suport pentru centrele de cost principale;
- Servicii modelate – grupe de servicii, tipologie de servicii;
- Servicii prestate – serviciile produse, tarifate şi vândute de societate către clienţi, care asigură acoperirea costurilor şi generarea profitului;
- Activitate – eveniment, tranzacţie, ansamblu de procese sau sarcini de aceeaşi natură,

consumatoare de resurse, desfăşurate în scopul creării de valoare adăugată pentru producţie sau pentru sprijinirea acesteia;

- Clienţi terţi – alţi clienţi în afară de Societatea Română de Radiodifuziune şi Societatea Română de Televiziune;
- Staţie de emisie – locaţie în care sunt instalate echipamente de emisie, deservită sau nedeservită;
- Staţie de emisie deservită – staţie prevăzută cu personal de exploatare tehnică, în mod permanent;
- Staţie de emisie nedeservită – staţie care nu are prevăzut personal de deservire tehnică în mod permanent;
- Centrul de Intervenţii Zonal (CIZ/CIIZ) – unitate operativă de intervenţie pentru un număr de staţii nedeservite arondate teritorial. Personalul care deserveşte aceste CIZ-uri realizează aceleaşi activităţi ca personalul angajat în staţiile deservite, mai puţin exploatarea propriu-zisă (supravegherea permanentă în cadrul turei de serviciu);
- Departament de comunicaţii electronice – departament cu atribuţii de coordonare, supraveghere, operare şi control a activităţilor de exploatare şi întreţinere a întregii reţele de comunicaţii electronice a societăţii. Reţeaua de comunicaţii electronice este partajată între 5 asemenea centre de cost (unul pentru fiecare sucursală, plus sediul central);
- Departament tehnic de specialitate (din sediul central şi sucursale) – televiziune, radiodifuziune, electroalimentare, exploatare, sisteme radiante şi confecţii metalice, comunicaţii spaţiale, comunicaţii fixe (radiorelee), etc. – departament care se ocupă de buna funcţionare a activităţii operaţionale;
- Departament suport -generale- (din sediul central şi sucursale) – IT, contabilitate, financiar, achiziţii, juridic, resurse umane, administrativ, audit, etc.

4. SCOP

Modelul de calculaţie a costurilor, bazat pe metoda costurilor complet alocate pe activităţi (Model), determină costurile pentru activităţile care au legătură cu serviciile de transmisie în format analogic, prin intermediul sistemelor radioelectrice terestre, a serviciilor publice de programe de televiziune şi radiodifuziune, utilizând metoda costurilor complet alocate, în vederea utilizării acestor rezultate în procesul de orientare în funcţie de costuri a tarifelor.

Calculaţia costurilor şi a performanţelor este o componentă a calculaţiei interne (de gestiune) şi reprezintă o completare a contabilităţii financiare.

Cheltuielile şi veniturile din contabilitatea financiară, precum şi rezultatele prezentate în

contul de profit şi pierdere sunt folosite de conducerea societăţii pentru fundamentarea deciziilor de management. În plus sunt necesare răspunsuri şi la următoarele întrebări:

1. În ce unităţi ale organizaţiei apar costuri? Ce costuri apar?
2. Care este costul pentru anumite servicii prestate / activităţi?
3. Care sunt cauzele apariţiei unor discrepanţe între nivelurile de costuri?

Sistemul de calculaţie a costurilor oferă răspunsuri şi la aceste întrebări. Este creat nu numai pentru întreaga organizaţie, dar şi pentru unităţi din interiorul organizaţiei mari (centrele de cost).

Modelul de calculaţie a costurilor conform metodei ABC are, în afara rolului intern , managerial, de urmărire a creşterii eficienţei pe toate domeniile de activitate, şi rolul extern, de a răspunde cerinţelor ANCOM, de raportare a costurilor pe serviciile de radiodifuziune şi televiziune în baza Deciziei ANCOM nr.169/2009 şi Deciziei ANCOM nr.178/2010. De asemenea, sistemul de costuri are importanţă comericală, putând să prezentăm clienţilor noştri – entităţi publice – fundamentul tarifelor practicate în contracte.

5. PRINCIPIILE MODELULUI DE CALCULAŢIE A COSTURILOR

Modelul urmăreşte respectarea principiilor din Regulamentul ANCOM:

Cauzalitate. Costurile sunt alocate direct sau indirect în funcţie de activităţile care generează costurile, proporţional cu consumul, astfel încât acest sistem să se aplice la 100% din cheltuielile atribuibile.

Obiectivitate. Societatea nu urmăreşte obţinerea unui beneficiu nereal la nivelul unui terţ, unui serviciu, unei activităţi sau unui element de reţea, inductorii de activităţi şi costuri fiind astfel aleşi încât să se asigure o alocare obiectivă şi corectă pe centre de cost şi pe activităţi/reţele; ex. pentru energia electrică, căreia îi corespunde un cost relevant în activitatea de radiocomunicaţii, direct atribuibil până la nivel de activitate/serviciu, se folosesc datele fizice obţinute din citirea contoarelor cât şi consumul realizat de echipamente de transmisie corespunzător regimului optim de funcţionare; se separă şi consumul productiv de cel administrativ.

Consistenţa. O schimbare cu efecte semnificative a politicii contabile sau a metodologiei de alocare a costurilor conduce la necesitatea retratării anului precedent. În anul 2014 însă, modul de lucru s-a păstrat, nefiind modificări în politicile contabile. De asemeni nu sunt modificări în metodologia de alocare a costurilor.

În concluzie, în anul 2014 nu sunt schimbări de natura politicilor contabile sau principiilor care ar putea să genereze un efect semnificativ asupra informațiilor raportate de Model.

Transparența. S-a urmărit să fie explicitate sistemele informatice şi financiare pentru realizarea Modelului cât şi iteraţiile, inductorii de cost şi de activităţi şi metodologiile de alocare. De asemenea, s-au prezentat date informative, principii de reevaluare a activelor imobilizate, rapoarte privind veniturile din tarife în comparaţie cu costurile. S-au păstrat şi la anul 2014 tabelele reprezentând informaţii suplimentare şi detalieri, aşa cum au fost date la 2011 după depunerea Modelului, ca urmare a discuțiilor de la ANCOM.

Cei mai importanţi termeni de bază din Model sunt următorii:

1. ***Tipuri de costuri*** – tipurile de costuri sunt structurate conform contabilităţii financiare şi sunt analizate pentru o anumită perioadă (un an financiar).
2. ***Centre de cost*** – centrele de cost sunt unităţi individuale ale organizaţiei şi sunt structurate în cadrul societăţii pe două tipuri:
   - Centre de cost principale
   - Staţie de emisie – deservită sau nedeservită
   - Departamente de comunicaţii electronice (unul pentru fiecare sucursală, plus sediul central).
   - Centre de cost auxiliare
   - Compartimente suport tehnic (Centrele de Intervenţii Zonale – CIZ)
   - Departamente tehnice de specialitate (televiziune, radiodifuziune, electroalimentare, exploatare, sisteme radiante şi confecţii metalice, comunicaţii spaţiale, comunicaţii fixe (radiorelee), etc.)
   - Centre de cost – activităţi generale
   - Departamente suport (IT, contabilitate, financiar, achiziţii, juridic, resurse umane, administrativ, audit, etc. – Cheltuieli generale de administraţie –)

Staţiile de emisie şi departamentele de comunicaţii electronice participă nemijlocit şi direct la procesul de producţie, de aceea sunt centre de cost principale.

Toate celelalte centre de cost sprijină centrele de cost principale, de aceea, sunt centre de cost auxiliare sau generale.

Pentru viitor, pot fi planificate costuri pentru centrele de cost ceea ce dă posibilitatea, pe de o parte, unui control structurat al acestor costuri şi pe de altă parte, o limitare clară a zonelor de responsabilitate.

3. ***Purtători de cost*** – *în cazul societăţii, purtătorii de cost sunt reprezentaţi de* activităţi/servicii prestate.

4. ***Zonele***) - în cazul societăţii, zonele sunt reprezentate de locaţii.

Grafic, Modelul poate fi reprezentat astfel:

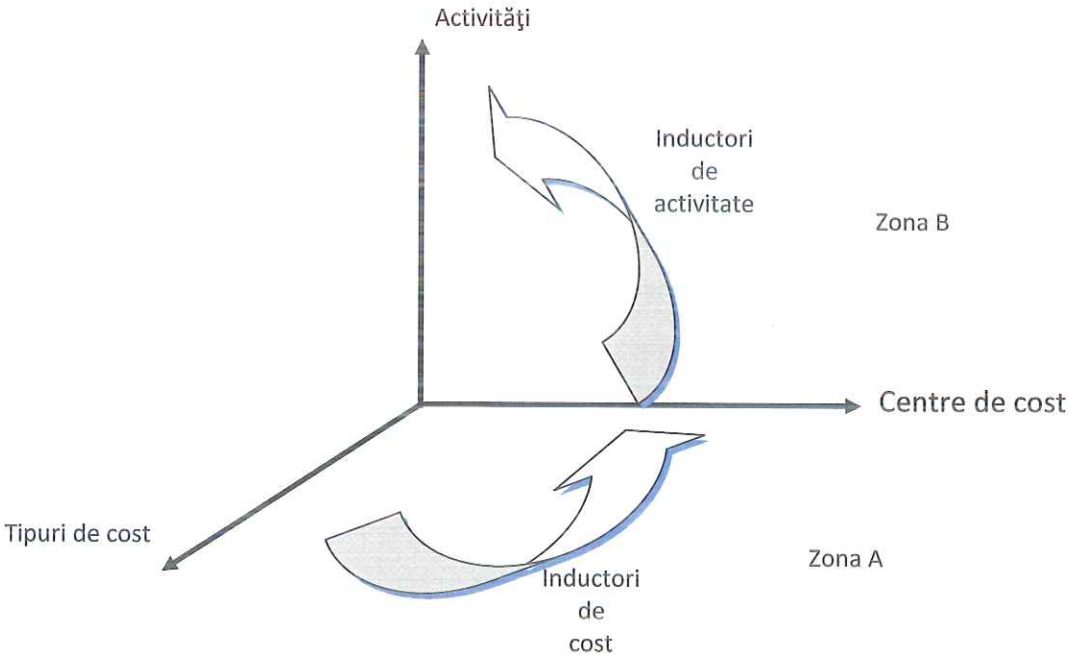

Fig. 1 – Model de calculaţie a costurilor

În cadrul zonei A, tipurile de cost se vor distribui asupra **centrelor de cost**, după metodele prezentate ulterior în cadrul Modelului.

În cadrul zonei B, centrele de cost se vor distribui asupra **activităţilor**, după metodele prezentate ulterior în cadrul Modelului.

Scopul şi finalitatea întregii calculaţii este determinarea costului fiecărei activităţi a societăţii ca instrument pentru management şi pentru fundamentarea tarifelor practicate de societate.

6. SISTEMUL MATEMATIC

Prezenta documentaţie explică sistemul informatic de calculaţie de costuri.

6.1. Etapele modelului de calculaţie a costurilor

Etapa I. În cadrul primei etape a dezvoltării Modelului de calculaţie a costurilor, sunt parcurse următoarele stadii:

a. preluarea informaţiilor privind costurile din contabilitatea de gestiune şi determinarea costurilor relevante pentru scopul dezvoltării Modelului. Se identifică şi grupează cheltuielile existente în contabilitate pe categorii sau tipuri de cheltuieli (ex. cheltuieli salariale, cheltuieli cu energia electrică, cheltuieli cu autovehiculele, cheltuieli cu clădirile, cheltuieli cu pilonii, cheltuieli de administraţie, etc.)

b. identificarea şi definirea activităţilor care, prin resursele pe care le consumă, contribuie la funcţionarea reţelei, la realizarea serviciilor sau la sprijinirea furnizării neîntrerupte a serviciilor. Se efectuează astfel identificarea activităţilor generatoare de cheltuieli.

c. identificarea centrelor de cost, a principalelor categorii de costuri omogene şi determinarea inductorilor de cost şi de activităţi utilizaţi pentru alocarea acestor costuri. Inductorii reprezintă unitatea de măsură a activităţii şi reprezintă factorul comensurabil ce stabileşte legătura de cauzalitate dintre activităţi şi consumul resurselor.

d. identificarea categoriilor de cost excluse din cadrul Modelului şi recuperarea acestor costuri prin intermediul costului capitalului;

e. ajustarea costurilor operaţionale, în scopul eliminării costurilor suplimentare determinate de ineficienţe operaţionale.

Etapa II. În această etapă se stabilesc iteraţiile şi eşalonarea acestora, alocarea costurilor pe activităţi şi/sau servicii conform Regulamentului ANCOM. Costurile atribuibile se pot împărţi astfel:

- costuri direct atribuibile – costuri care pot fi alocate în mod cert unui anumit serviciu vor fi repartizate direct în acest fel
- costuri indirect atribuibile.

Valorile de cost determinate direct pe centrele de cost principale constituie obiecte sursă pentru activităţi şi se alocă pe activităţi ca obiecte destinaţie, iar valorile determinate pe activităţi constituie la rândul lor obiecte sursă (de repartizat) pentru servicii, care reprezintă obiecte destinaţie (de primit).

Valorile de cost aferente centrelor de cost secundare se repartizează pe centrele de cost

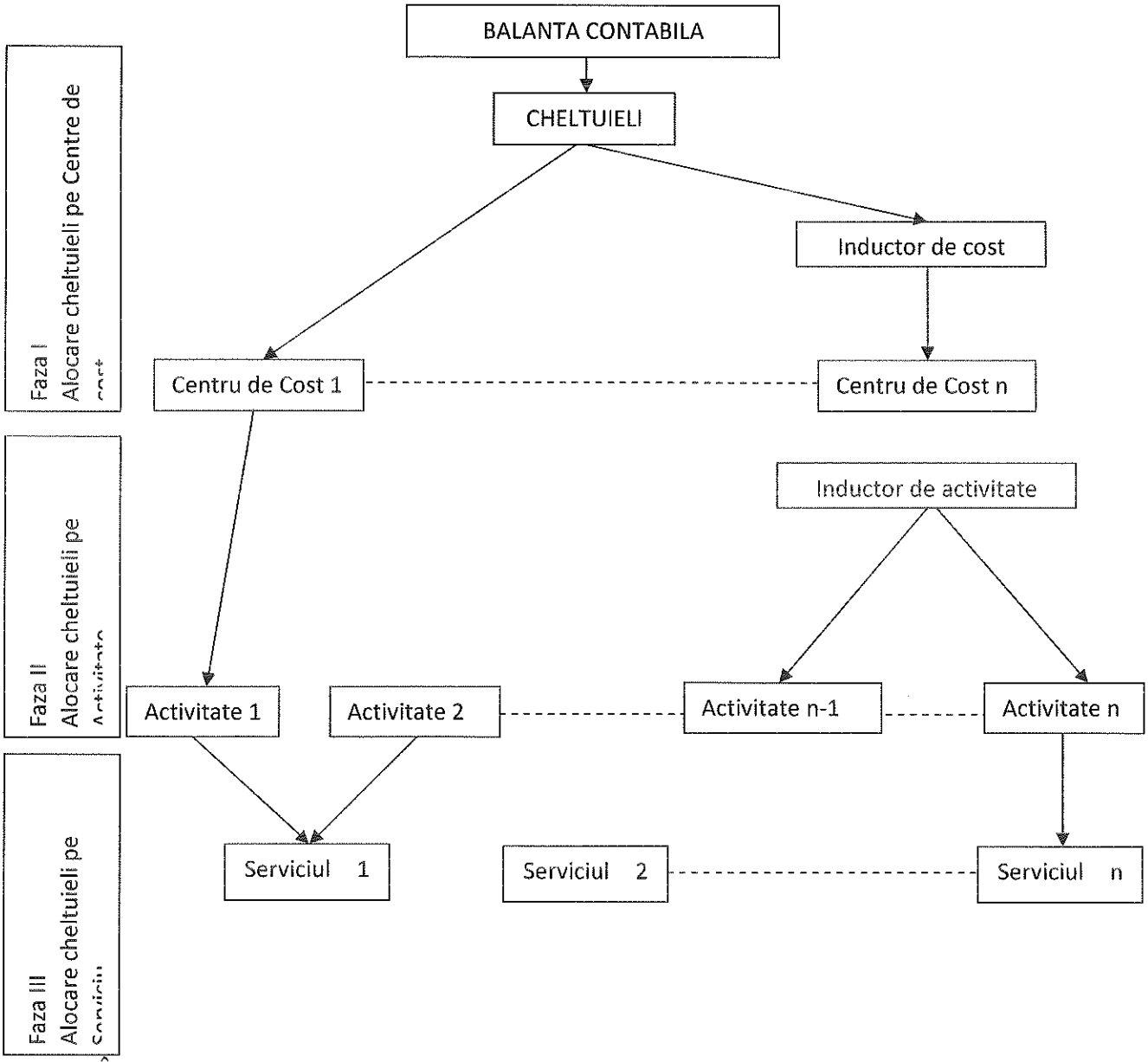
principale sau pe activităţi, iar ulterior până la nivel de servicii, conform principiilor de alocare.

- inductori de activitate/cost
- inductori de servicii

Principiile de alocare determină 3 tipuri de inductori după cum urmează:

Tipul inductorului	**Descrierea inductorului**
Inductor direct	Costurile sunt alocate integral obiectului destinabil (activitate, serviciu sau centru de cost)
Inductor propriu-zis, bazat pe o rată de alocare	Costurile sunt alocate pe baza unei rate de alocare pe mai multe obiecte destinaţie (activităţi/reţele, servicii, centru de cost)
Inductor marjă	Acest tip de inductor alocă costurile asupra obiectelor de destinaţie (activităţi/reţele, centru de cost funcţie de etapa de alocare) în măsura în care acestea nu pot fi repartizate conform celor indirect atribuibile.

Macheta fazelor de atribuire a costurilor

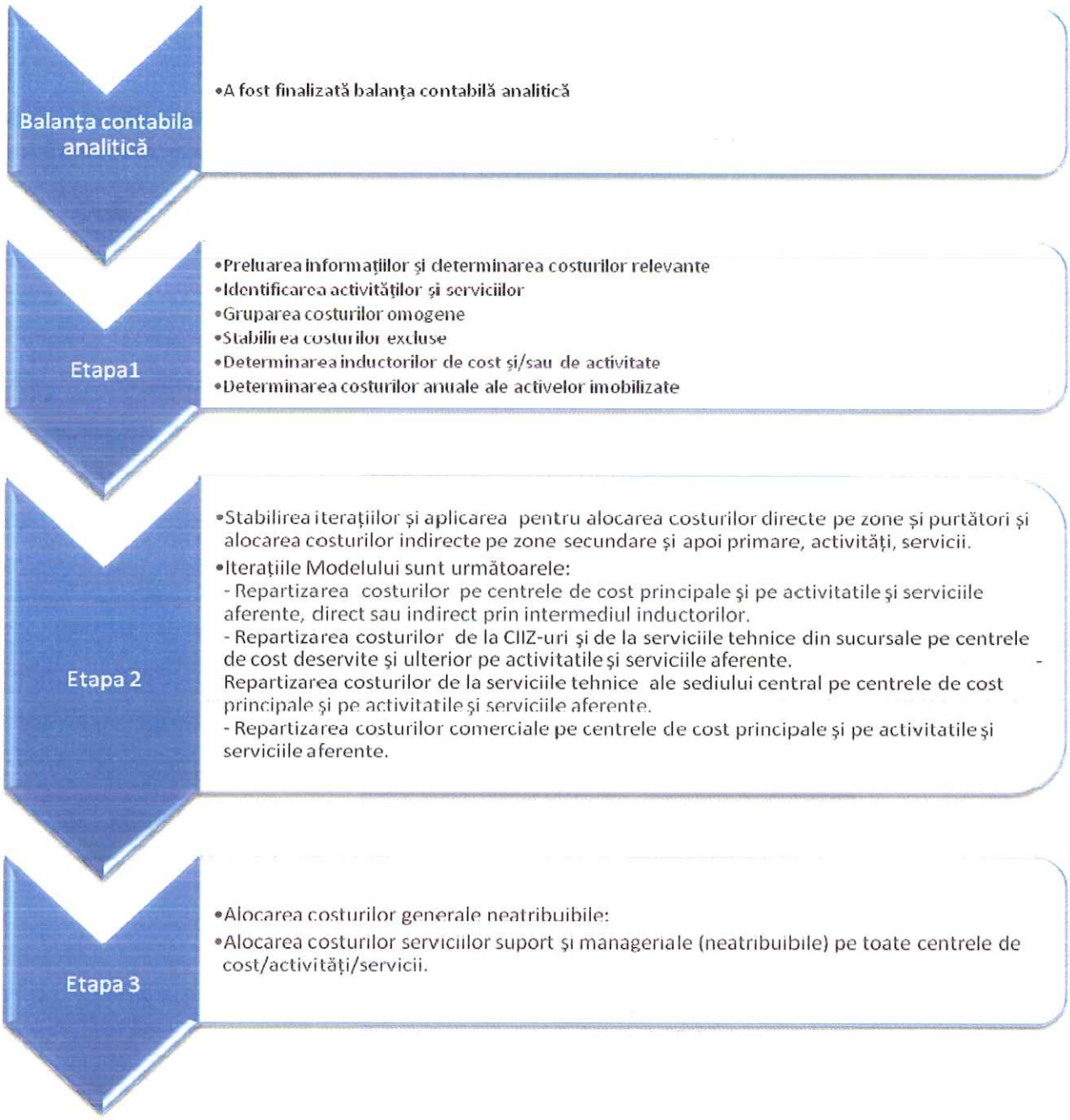

În această machetă se prezintă schematic şi principial fazele prin care un cost din balanţa contabilă se repartizează pe zone şi purtători până la serviciile prestate, în cadrul etapei a doua.

Etapa III. În această etapă Modelul de calculaţie a costurilor determină costurile complet alocate serviciilor, rezultat al iteraţiilor succesive (activităţi comune), inclusiv prin alocarea costurilor neatribuibile. Această alocare se face proporţional cu sumele regăsite, până la sfârşitul etapei a doua, pe fiecare purtător de serviciu/activitate.

În macheta de mai jos se prezintă etapele Modelului, cu stadiile parcurse.

Macheta etapelor de alocare a costurilor:

6.2. Servicii/activităţi generatoare de venituri şi costuri/servicii prestate

Serviciile/activităţile generatoare de venituri şi costuri/serviciile prestate, ale Societăţii Naţionale de Radiocomunicaţii S.A sunt următoarele:

Servicii MODEL		**Servicii prestate**
Servicii	***Activităţi***	
Servicii de preluare semnal TV	Preluare semnal audio + video	Transport programe TV pe radioreleu
	Prelucrare semnal audio + video în vederea transportului pe suport radioreleu	
	Transport la staţiile de inserţie în reţeaua proprie	
Servicii de transport semnal TV	Multiplexare semnal audio + video	
	Transportul propriu-zis	
	Demultiplexare semnal audio + video	
	Extragere semnal audio + video	
Servicii de difuzare semnal TV	Recepţie satelit (dacă este cazul)	Difuzare programe TV pe emiţători/translatori de diferite puteri
	Procesare / modulare semnal audio + video pentru transmitere în canalul alocat	
	Măsurare semnal şi/sau depanare echipament	
	Emisie semnal în eter	
Servicii de preluare semnal radio	Preluare semnal audio	Transport programe Radio pe radioreleu
	Prelucrare semnal audio în vederea transportului pe suport radioreleu	
	Transport la staţiile de inserţie în reţeaua proprie	
Servicii de transport semnal radio	Multiplexare semnal audio	
	Transportul propriu-zis	
	Demultiplexare semnal audio	
	Extragere semnal radio	
Servicii de difuzare semnal radio AM	Recepţie satelit (dacă este cazul)	Difuzare programe Radio pe emiţători de diferite puteri AM-UM, UL, US
	Procesare / modulare semnal audio pentru transmitere în canalul alocat	
	Măsurare semnal şi/sau depanare echipament	
	Emisie semnal în eter.	
Servicii de difuzare semnal radio FM	Recepţie satelit (dacă este cazul)	Difuzare programe Radio pe emiţători de diferite puteri FM
	Procesare / modulare semnal audio pentru transmitere în canalul alocat	

Servicii MODEL		Servicii prestate
	Măsurare semnal şi/sau depanare echipament	
	Emisie semnal în eter.	
Servicii de transmisii digitale	Preluare semnal sau Recepţie satelit	Transmisii digitale
	Procesare / modulare semnal audio + video pentru transmitere în canalul alocat	
	Măsurare semnal şi/sau depanare echipament	
	Emisie semnal în eter	
Servicii de transmisii ocazionale terestre	Preluare semnal transmisie ocazională	Transmisii ocazionale
	Prelucrare semnal în vederea transportului pe suport radio	
	Multiplexare semnal	
	Transportul propriu-zis	
	Demultiplexare semnal	
	Extragere semnal.	
Servicii de transmisii ocazionale prin alte platforme	Preluare pachet canale	Transmisii ocazionale sateliți
	Prelucrare pachet canale	
	Uplink la satelit.	
Servicii de transport programe private	Preluare semnal transmisie	Transport programe private
	Prelucrare semnal în vederea transportului pe suport radio	
	Multiplexare semnal	
	Transportul propriu-zis	
	Demultiplexare semnal	
	Extragere semnal	
Servicii de închiriere	Spaţii/antena/utilităţi	Închirieri spații/antenă/utilități
	Spaţii tehnice interior	Închirieri spații tehnice interior
	Spaţii tehnice exterior	Închirieri spații tehnice exterior
	Sisteme radiante	Închirieri sisteme radiante

Servicii MODEL		Servicii prestate
	Suporţi antena	Închirieri suporţi antenă
Alte servicii comunicaţii electronice	Internet	Internet
	VPN	VPN
	Telefonie	Telefonie
	Linii închiriate	Linii închiriate
	Servicii integrate	Servicii integrate
Alte servicii	Cazare + masa	Cazare/ masă
	Formare profesională	Formare profesională
	Transport pe cablu	Transport cablu
	Şi altele	Alte servicii
	Chirii spaţii	Chirii spaţii
	Câmp electromagnetic	Măsurători câmp electromagnetic
	Intermediere INMARSAT	Intermediere INMARSAT
	Comercial-Vânzări, Marketing, Publicitate (cheltuieli de salarii vânzători, relaţii clienţi, studiul pieţei)	
Alte activităţi consumatoare de resurse, desfăşurate în scopul creării de valoare adăugată pentru producţie sau pentru sprijinirea producţiei	*Activităţi suport - Management, Conducere, Economice, Juridice, s.a. (cheltuieli generale)*	

Activităţile suport sunt comune şi nu poate fi identificată o legătură de cauzalitate directă sau indirectă cu o activitate specifică.

Conform principiului transparentei şi al obiectivităţii, Modelul evidenţiază veniturile din tarife, realizate potrivit deconturilor lunare, în structură fix/variabil şi costurile corespunzătoare pentru serviciile de broadcasting.

Astfel se vor putea face:

- validarea Modelului din punct de vedere al acurateţei şi completitudinii
- orientarea tarifelor serviciilor de distribuţie programe publice în funcţie de costuri.

Explicarea planului tarifar:

- Tariful fix este o valoare fixă pe lună. Dacă emiţătorul se află la altitudine, tariful fix se înmulţeşte cu 40%, respectiv 50%.
- Tariful variabil se înmulţeşte cu durata medie de funcţionare lunară. Durata medie de funcţionare ţine cont de întreruperile în funcţionare şi este în fapt *o durată medie zilnică.* Astfel numărul de ore efectiv lucrate se transforma în minute (pentru a nu se lucra cu hexazecimale), se împart la numărul de zile din lună şi la 60.

  Tarif total = valoarea fixa + valoarea variabilă

Anexa 3.xlsx Anexa 4.xlsx

În **Anexa 3** **şi Anexă 4** sunt prezentate tarifele în vigoare în contractele cu Societatea Română de Radiodifuziune şi Societatea Română de Televiziune pe anul 2014.

Anexa 5.xlsx

În **Anexa 5** prezentăm Raportul – analiză a tarifelor vs. costuri în structură fix – variabil.

Anexa 6.docx

În **Anexa 6** este prezentată Codificarea serviciilor şi a activităţilor Societăţii Naţionale de Radiocomunicaţii S.A

Anexa 7.docx

În **Anexa 7** este prezentată Nota metodologică privind inductorii utilizaţi.

Societatea Naţională de Radiocomunicaţii S.A este împărţită în centre de cost conform definiţiilor şi explicaţiilor de mai jos. Centrele de cost sunt de două tipuri: principale (legate direct de procesul productiv) şi auxiliare/generale (sprijină activitatea centrelor de cost principale).

Centre de cost principale

- Staţii de emisie
- Departamente de comunicaţii electronice

ANEXA 1 si 2 bun.xlsx

În anexele 1 şi 2 este prezentată şi codificarea centrelor de cost principale.

Centre de cost auxiliare/generale

- Compartimente suport tehnic (Centre de intervenţie zonale – CIZ)
- Departamente tehnice de specialitate (din sediul central şi sucursale)
- Comercial
- Departamente suport (din sediul central şi sucursale)

Anexa 9.docx

În **Anexa 9** este prezentată Codificarea centrelor de cost auxiliare şi generale.

6.3. Principiile alocării costurilor

Pe baza principiului cauzalităţii (Regulament ANCOM din 15 martie 2010, punctul 2.4.1) costurile sunt alocate direct sau indirect pe activităţi sau servicii, în funcţie de activităţile care generează respectivele costuri.

Ordinea iteraţiilor Modelului se prezintă sintetic astfel:

1. Repartizarea costurilor pe centrele de cost principale şi pe activităţile şi serviciile aferente, direct sau indirect prin intermediul inductorilor.
2. Repartizarea costurilor de la CIZ-uri şi de la serviciile tehnice din sucursale pe centrele de cost deservite şi ulterior pe activităţile şi serviciile aferente.
3. Repartizarea costurilor de la serviciile tehnice ale sediului central pe centrele de cost principale şi pe activităţile şi serviciile aferente.
4. Repartizarea costurilor comerciale pe centrele de cost principale şi pe activităţile şi serviciile aferente.
5. Alocarea costurilor serviciilor suport şi manageriale (neatribuibile) pe toate centrele de

cost/activităţi/servicii.

Metoda de alocare a avut la bază analiza generării costurilor (cine a creat acel cost şi din ce centru de cost făcea parte?). Dacă o singură activitate generează un anumit cost, costul este alocat direct pe activitatea respectivă. Dacă un anumit cost este generat de mai multe activităţi, alocarea acestuia se va face proporţional cu modul în care resursele sunt consumate, inductorii folosiţi reflectând cât mai bine variaţia consumului de resurse.

Elementele suplimentare care au stat la baza alocării sunt următoarele:

1. Dacă un centru de cost este asociat direct cu un cost (indiferent dacă acel cost este realizat de alt centru de cost), acesta este alocat pe centrul de cost care a comandat costul, înregistrându-se ca generator de costuri.
2. Costurile cu amortizările sunt înregistrate pe centrele de cost unde se află echipamentele. În cazul în care un echipament a fost transferat de la un centru de cost la altul, amortizarea s-a alocat proporţional.
3. Costurile cu personalul au fost înregistrate la centrele de cost unde activează personalul care a generat acele costuri. Costurile cu personalul se referă şi la efortul societăţii în totalitate şi includ toate costurile (inclusiv taxe şi impozite aferente salariilor) generate de existenţa salariaţilor.
4. Costurile cu energia se alocă pe baza contoarelor şi consumurilor de energie ale echipamentelor din centrele de cost, calculate pe baza consumurilor în condiţii optime de funcţionare.
5. Contabilitatea internă a societăţii serveşte drept suport informativ pentru alocarea altor diverse costuri pe centre de cost.

Menţionăm că, principalele costuri relevante pentru scopul dezvoltării Modelului sunt costurile cu amortizarea, salariile şi energia electrică. Împreună cu costul de capital, ele reprezintă 86,09% din costurile decontabile Modelului.

Categoie cheltuiala	**Suma**	**%**
AMORTIZARE, DEPRECIERI MIJLOACE FIXE		
CHELTUIELI CU PERSONALUL		
COSTUL ANUAL AL CAPITALULUI		
ENERGIE ELECTRICA, APA, GAZ		
SERV.EXEC.DE TERTI		
REDEVENTE, LOCATII SI CHIRII		
IMPOZITE, TAXE SI VARSAMINTE ASIMILATE		
COMBUSTIBILI		

OBIECTE DE INVENTAR		
PIESE DE SCHIMB		
MATERIALE CONSUMABILE		
INTRETINERE SI REPARATII		
DEPLASARI, DETASARI, TRANSFERARI		
MATERIALE AUXILIARE		
SERVICII BANCARE		
PRIME DE ASIGURARE (RCA+CASCO), BUNURI, PERSOANE		
ALTE CHELTUIELI EXPLOATARE		
TRANSPORT BUNURI SI PERSONAL		
POSTA SI TELECOMUNICATII		
COMISIOANE SI ONORARII		
PROTOCOL, RECLAMA SI PUBLICITATE		
PIERDERI DIN CREANTE SI DEBITE		
AMBALAJE		
MATERIALE NESTOCATE		
Total		

Conform definiţiilor din Regulamentul ANCOM, *costurile direct atribuibile* sunt costurile care pot fi alocate direct şi cu certitudine anumitor activităţi sau servicii pe contrele de cost principale.

Anexa 10.xlsx

În **Anexa 10** sunt prezentate categorii de costuri direct atribuibile, şi în

Anexa 11.xlsx

Anexa 11 sunt prezentate categorii de costuri indirect atribuibile.

Costurile atribuibile sunt costurile directe pe centrele de cost principale şi indirecte, pe centrele de cost secundare, a căror alocare pe activităţi/servicii se face pe baza unor inductori de activitate.

Astfel se urmăreşte respectarea principiului cauzalităţii, atât la cheltuielile direct atribuibile cât şi la cheltuielile indirect atribuibile. Costurile sunt alocate direct sau indirect în funcţie de activităţile care generează costurile, proporţional cu consumul, iar acest sistem se realizează la 100% din cheltuielile atribuibile.

În anul 2014 activitatea comercială s-a axat în cvasitotalitate pe comunicațiile electronice.

Deşi aceste costuri se realocă, conform principiilor, pe servicii, în anul 2014 nu s-au cheltuit resurse pentru activitatea de vânzări în domeniile reglementate şi ca atare nu s-au realocat costuri de vânzări pe serviciile reglementate.

Alocarea costurilor serviciilor suport şi manageriale (neatribuibile) se face pe toate centrele de cost/activităţile/serviciile prestate, proporţional cu sumele regăsite, ca fiind atribuite în primele două etape de calculaţie şi astfel se aplică acel inductor "marjă" prevăzut în Model.

Anexa 12.xlsx

În **Anexa 12** este prezentată Matricea puterilor echipamentelor Societăţii Naţionale de Radiocomunicaţii S.A.

6.4. Alocările principalelor categorii de costuri pe centre de cost

Alocările principalelor categorii de costuri pe centre de cost sunt următoarele:

1. ***Costurile cu amortizarea*** – 6811 (v. Regulament ANCOM din 15 martie 2010, punctul 4.4.2)

Valoarea amortizării este cea din contabilitatea financiară, calculată la costuri istorice şi în funcţie de perioada de folosire (conform modului de calcul din legea contabilităţii). În cazul în care un echipament se mută dintr-o staţie în alta sau dintr-un departament în altul, atunci se transferă şi valoarea amortizării, începând să producă efecte din momentul realizării transferului.

Pentru determinarea valorii juste a imobilizărilor corporale, acestea suporta periodic reevaluări, conform legislaţiei în domeniu.

Valorile actualizate ale imobilizărilor sunt ajustate în corelaţie cu utilitatea şi cu valoarea de piaţă a acestora, conform normelor. Metoda folosită este cea a valorii nete care presupune eliminarea din valoarea contabilă brută a amortizării cumulate şi ajustărilor pentru depreciere.

Amortizare echipamente: Costurile cu amortizarea **echipamentelor de transmisie** sunt repartizate pe centre de cost principale şi sunt alocate pe activităţi ţinând seama de utilizarea reală.

Costurile cu amortizarea echipamentelor generate de centre de cost auxiliare vor fi realocate pe centrele de cost principale de care sunt responsabile (staţii nedeservite arondate teritorial), în funcţie de numărul echipamentelor de transmisie din centrele de cost.

Amortizare spaţii şi clădiri tehnologice, piloni şi turnuri de beton: În amplasamentele societăţii sunt instalate şi unele echipamente ale altor instituţii, şi antene. Prin contract, echipamentele terţilor ocupă fiecare un anumit spaţiu dintr-o staţie – interior sau în exterior – , iar antenele ocupă un anumit spaţiu pe piloni.

Prin urmare, cotă parte din cheltuiala cu amortizarea clădirii, respectiv amortizarea pilonului şi din cheltuielile comune pentru întreţinere (curăţenie, iluminat comun, întreţinere) ale acestora, se va aloca direct pe *Servicii de închiriere* – spaţii tehnice şi suporţi antene.

Alocarea cheltuielilor cu amortizarea clădirii, respectiv a pilonului către serviciul de închiriere – spaţii tehnice şi suporţi antene, se va efectua utilizând drept bază de repartizare procentul rezultat din raportul dintre suprafaţa ocupată de echipamentele terţilor şi suprafaţa utilă a staţiei, respectiv dintre metrii pătraţi ocupaţi de antenă şi suprafaţa laterală a pilonului.

Inductori de activitate – baze de repartizare a activităţii:

%_clădire = Suprafaţă_ocupată_terţi / Suprafaţă_utilă_staţie

%_pilon = m.p. ocupaţi de antenă terţi/ suprafaţa laterală pilon

Acelaşi mod de alocare a cheltuielilor cu amortizarea clădirii, respectiv a pilonului este folosit şi pentru decontarea costurilor către *Alte servicii comunicaţii electronice* – internet, VPN, telefonie, linii închiriate, servicii integrate,baza de repartizare utilizată fiind suprafaţa ocupată de echipamentele de comunicaţii electronice în suprafaţa utilă a staţiei, respectiv metrii pătraţi ocupaţi de antenă din suprafaţa pilonului.

Inductori de activitate – baze de repartizare a activităţii:

%_clădire = Suprafaţă_ocupată_Comunicaţii Electronice / Suprafaţă_utilă_staţie

%_pilon = m.p. ocupaţi de antenă CE / suprafaţa laterală pilon

Prin aceiaşi inductori se vor aloca şi costurile comune pentru întreţinere (curăţenie, iluminat comun, întreţinere etc.) pe staţie şi/sau pilon către terţi, sau către *Alte servicii comunicaţii electronice* – internet, VPN, telefonie, linii închiriate, servicii integrate.

Prin suprafaţa utilă se înţelege, conform normativelor de construcţii,suprafaţa clădirilor,fără ziduri şi balcoane.

Diferenţa este amortizarea spaţiilor şi clădirilor tehnologice, pilonilor şi turnurilor de beton care se alocă pe centrul de cost principal pentru serviciile şi activităţile reglementate de decizia ANCOM 178/2010, care se va repartiza astfel:

- dacă staţia are numai echipamente de radioreleu – toată cheltuiala se va deconta pe activităţile care stau la originea acestor costuri.

- dacă staţia are toate tipurile de servicii – cheltuiala se va deconta procentual pe activităţile care stau la originea acestor costuri, în funcţie de numărul de echipamente de transmisie (reţea de radiorelee, antene, emiţătoare şi/sau translatoare) pe serviciu din staţie.

Pentru repartizarea acestor costuri am luat în considerare următoarele elemente:

Piloni. Pentru realizarea serviciilor de emisie Radio şi TV, antenele de emisie sunt montate pe piloni de mai multe tipuri. În proprietatea societăţii sunt înregistraţi piloni, construiţi exclusiv cu scopul de a fi folosiţi pentru serviciile de broadcasting, deci cu caracteristicile specifice necesare acestei funcţionalităţi şi la un grad de rezistenţă limitat la necesarul pentru antenele noastre.

Ca urmare a dezvoltării societăţii, sunt situaţii în care societatea a fost nevoită să folosească facilităţile altor operatori pentru a-şi monta antenele. De asemenea, având în vedere structura acţionariatului – 100% Statul Român prin MCSI, precum şi poziţia strategică a obiectivelor noastre de radiocomunicaţii, societatea a fost selectată ca operator pentru o serie de servicii necesare pentru alte entităţi de stat ca STS, Jandarmerie, MAPN, etc. în interes public.

Având în vedere poziţionarea pilonilor cu valoare mare pentru emisia Radio Tv, dar limitată pentru alte tipuri de comunicaţii, închirierea de spaţiu pe piloni în scopuri comerciale este un serviciu restrâns din punctul de vedere al valorii comerciale. Această situaţie se explică şi prin limita de rezistenţă a pilonilor, calculată la punerea în funcţiune, ca necesară pentru activitatea desfăşurată.

Calculul s-a făcut astfel: Gradul de ocupare este procentul, **suprafaţă antene – terţi raportat la suprafaţa laterală a pilonului. Idem pentru CE.**

În anexa se prezintă situaţia pilonilor, privind gradul de ocupare cu antene terţi, deci cu altele decât cele utilizate pentru broadcasting. Se poate constata că antenele terţilor sunt reduse ca număr, au gabarit şi greutate reduse (fiind limitate de caracteristica de rezistenţă a pilonilor) şi deci nu implică costuri suplimentare pentru consolidări şi întreţinere piloni.

Menţionăm diversitatea foarte mare a antenelor, înălţimea diferită la care sunt instalate, faptul că nu toate antenele terţilor sunt montate pe piloni şi există o fluctuaţie mare (antenele sunt montate respectiv demontate, conform contractelor comerciale).

Proprietatea asupra pilonilor implică, pentru societate, asumarea unor obligaţii impuse de reglementările legale în vigoare, precum şi susţinerea unor costuri tehnologice care trebuie acoperite, indiferent de gradul de încărcare şi eventualele venituri care ar putea fi obţinute de la terţi (oricum foarte mici în comparaţie cu veniturile din activitatea de bază, şi fluctuante, în funcţie de strategiile operatorilor privaţi).

Aceste obligaţii independente de gradul de încărcare a pilonilor sunt:

- Asigurarea respectării normelor impuse de Autorităţile Statului – ex. Autoritatea Aeronautică Civilă Română care impune ca orice construcţie de natura unui turn să fie balizată prin vopsirea segmentat în alb şi roşu (balizajul de zi), balizajul de noapte – iluminat, şi întreţinerea periodică a acestora.
- întreţinerea propriuzisă a turnurilor, care face obiectul unor reglementări cuprinse în Regulamentele de Exploatare curente, presupunând materiale pentru întreţinere şi execuţia lucrărilor.

La retehnologizarea reţelelor de radio şi televiziune s-au instalat în site-urile noastre, echipamente de emisie şi sisteme radiante care, pe de-o parte au eliberat turnurile la cote mai joase dar au suplimentat încărcarea prin supraînălţări şi suporţi suplimentari. Datorită acestor retehnologizări pe reţelele de radio şi televiziune, structura de rezistenţă a multor turnuri, mai ales cele cu structură grindă cu zăbrele, a trebuit să fie consolidată cu sisteme de ancorare.

Aceste sisteme necesită operaţii de întreţinere: consolidarea periodică a tendoanelor, consolidarea şi verificarea parametrilor de izolare, înlocuirea izolatorilor de ancoră, platforme de ancore şi structurile auxiliare aferente, etc.

Se subliniază faptul că pilonii autoportanţi pentru staţiile radio de unde lungi şi unde medii nu permit tehnic montarea de antene, iar la staţiile radio de unde scurte câmpurile de antene fac imposibilă montarea altor antene pe piloni. În aceste condiţii este evident că o parte importantă din pilonii societăţii nu au montate antene terţi sau antene de comunicaţii electronice.

Pilonii din staţiile de radioreleu au fost în general eliberaţi de sisteme radiante funcţionând în spectrele de frecvenţe părăsite de Societatea Naţională de Radiocomunicaţii S.A. (benzile de 2 GHz, 3,6 – 3,8 GHz) dar la retehnologizarea reţelelor de radio şi televiziune, prin instalarea unor echipamente de emisie şi, parţial, de comunicaţii electronice în aceste site-uri, încărcarea acestor piloni fie a crescut sau a rămas cel puţin la fel ca înaintea retehnologizărilor. Implementarea reţelelor de radioreleu digitale, pe toate magistralele societăţii, în cele mai multe cazuri a suplimentat încărcarea pilonilor prin instalarea antenelor parabolice de diversitate. (Liniile de radiolink asigură transportul liniilor de modulaţie pentru extracţie la emiţătorii de radio şi televiziune din teritoriu.)

Totodată subliniem că, întrucât antenele terţilor sunt reduse ca număr, au gabarit şi greutate reduse, ele nu implică costuri suplimentare pentru consolidări şi întreţinere piloni.

Anexa 18.xlsx

Luând în considerare toate cele menţionate mai sus, în **Anexa 18,** se găsesc procentele care se alocă terţilor din cheltuielile pilonului.

Clădiri. Societatea Naţională de Radiocomunicaţii S.A are în patrimoniul său bunuri imobiliare necesare asigurării infrastructurii de bază pentru instalarea şi funcţionarea echipamentelor tehnice şi instalaţiilor auxiliare. Această infrastructură reuneşte în principal clădirile tehnice, construcţiile auxiliare, construcţiile dedicate suportului pentru sistemele radiante, drumurile de acces, etc. Acele elemente care participă direct la furnizarea serviciilor ocazionează cheltuieli pentru întreţinere, considerate cheltuieli tehnologice.

Retehnologizarea reţelelor de radio şi televiziune, prin înlocuirea echipamentelor din generaţia veche cu cele noi a generat unele schimbări privind gradul de ocupare a spaţiilor tehnice, datorită avansului tehnologic. Deşi suprafeţele ocupate de emiţătoarele nou instalate s-au redus considerabil, spaţiul necesar pentru funcţionarea în parametri s-a păstrat. Majoritatea echipamentelor necesită răcire care se efectuează fie prin ventilare fie prin transferul căldurii în sisteme de răcire cu apă. Spaţiile rămase libere în urma reproiectării instalaţiilor tehnice sunt într-o conexiune strânsă cu spaţiile ocupate cu echipamente în funcţiune, şi destinaţia lor nu poate fi schimbată întrucât afectează serviciul de bază, afectează securitatea echipamentelor/obiectivelor.

Clădirile sunt proprietate a statului şi nu pot fi demolate parţial, lăsate să se degradeze, vândute sau închiriate în orice condiţii, şi necesită costuri de amortizare şi întreţinere în integralitatea lor şi la nivelul exigenţelor specifice.

Trebuie menţionat că emiţătoarele radio şi Tv au fost amplasate de la început şi de principiu în spaţii largi, săli spaţioase şi înalte, suficient de libere şi de aerisite, situaţie care se află şi la alţi operatori naţionali de broadcasting din Europa şi în general pe plan mondial.

În general, şi mai ales în staţiile AM (UM, UL, US), încă sunt necesare spaţii mari pentru activităţile tehnologice conexe sau auxiliare iar de regulă spaţiile neocupate nu pot fi închiriate din motive de securitate echipament sau radiaţii electromagnetice. Nici spaţiile din afara clădirilor nu au condiţii pentru închiriere, întrucât pe toată suprafaţa, la 30 – 35 cm sub pământ se află o reţea metalică reprezentând o priză de masă pentru pilon fără de care sistemul radiant nu funcţionează, iar în aceste condiţii nici terenul nu se pretează pentru lucrări agricole, construcţii s.a. Este interzisă şi orice construcţie mai înaltă de 10 m care ar schimba caracteristică de radiaţie a antenei, comportându-se ca un reflector.

Ţinând cont de faptul că majoritatea staţiilor se află în zone izolate, departe de oraşe sau

în vârf de munte (locaţii proprii activităţii de broadcasting dar improprii echipamentelor de telecomunicaţii), cât şi de condiţiile tehnice specifice ,este evidenţă o neatractivitate pentru închiriere, şi astfel acest serviciu prezintă o pondere mică în volumul de activitate al societăţii.

În acest moment, avem separat evidenţiate costurile cu amortizarea care se alocă activităţilor care au legătură cu serviciile de transmisie în format analogic, prin intermediul sistemelor radioelectrice terestre, a serviciilor publice de programe de televiziune şi radiodifuziune.

În concluzie, spaţiile societăţii sunt necesare activităţii de bază – seviciu public – iar suprafeţelor închiriate către terţi (sau comunicaţiilor electronice) nu li se poate direcţiona chiar o cotă-parte din costurile spaţiilor neocupate fizic cu echipament radio.

Pentru terți și comunicații electronice s-au aplicat formulele de mai sus, respectiv s-au alocat cheltuielile proporțional cu spațiul ocupat/închiriat de aceştia, din total spațiu.

Anexa 19.xlsx

Luând în considerare toate cele menționate mai sus, în **Anexa 19** , se găsesc procentele care se alocă terţilor din cheltuielile clădirii.

2. ***Costurile de personal*** (salariile, asigurările şi protecţia socială şi alte costuri cu personalul, suportate de entitate).

Aceste costuri înseamnă: pentru fiecare angajat suma formată din veniturile din fondul de salarii la care se adaugă cheltuielile sociale în limita unei cote de până la 2% aplicat asupra fondului de salarii, conform contractului de muncă în vigoare, tichetele de masă şi contribuţiile cu asigurările şi protecţia socială datorate de angajator.

Costurile cu personalul sunt repartizate pe centrele de cost în funcţie de locul de muncă al fiecărei persoane.

Prima fază: Pentru personalul angajat în locuri de muncă identificate ca centre de cost principale, salariile şi asimilatele lor vor fi alocate direct pe centru de cost fără a se utiliza chei de repartizare.

Centrul de Intervenţii Zonal (CIZ) este o unitate operativă de intervenţie pentru un număr de staţii nedeservite arondate teritorial. Personalul care deserveşte aceste CIZ-uri realizează aceleaşi activităţi ca personalul angajat în staţiile deservite.

Pentru *centrele de cost auxiliare*, costurile cu personalul se vor repartiza în funcţie de numărul echipamentelor de transmisie (translatoare) centrelor de cost principale pe care le

deservesc, urmând să fie alocate pe activităţile care sunt prestate de centrul de cost respectiv.

A doua fază: În a doua fază, costurile cu personalul alocate centrelor de cost principale se vor deconta procentual pe activităţile pe care acesta le furnizează.

La repartizarea acestor costuri, am avut în vedere proiectarea şi organizarea centrelor de cost – ex. CIZ-uri, ca activitate în regie, cu număr mare de acţiuni realizate la sediile acestor centre.În plus frecventa intervenţiilor este neimportanta ca pondere, iar reviziile tehnice sunt în general echivalente întrucât echipamentele sunt de aceeaşi generaţie şi cu caracteristici relativ similare.

3. ***Costurile cu energia electrică.*** Contorizarea consumului de energie electrică se face în fiecare amplasament, pe consum tehnologic şi consum auxiliar.

   După primirea facturii de energie electrică, se face repartizarea sumei pe fiecare centru de cost pe baza contoarelor individuale.

   Din sumele astfel rezultate, se scad sumele cu energia electrică a clienţilor terţi (consum citit pe contoare separate pentru clienţi terţi), suma rămasă reprezentând costul cu energia pe fiecare centru de cost.

   Ca prima fază, costurile cu energia electrică vor fi alocate pe centrele de cost pe baza contoarelor individuale.

   Pentru centrele de cost principale costurile cu energia electrică, astfel rezultate, se alocă direct pe centru de cost fără a se utiliza chei de repartizare.

   Pentru centrele de cost auxiliare costurile cu energia electrică vor fi alocate proporţional pe centrele de cost principale pe care le deservesc.

   În a doua fază, costurile cu energia electrică din centrele de cost principale se alocă pe activităţi în funcţie de consumul realizat de echipamentele de transmisie, măsurat în regim optim de funcţionare, care participă la activitatea respectivă.

   Anexa 13.xlsx

   În **Anexa 13** este prezentat tabelul privind consumul de energie electrică în condiţii optime de funcţionare pe purtători pentru echipamentele de transmisie televiziune, radiodifuziune şi radiorelee.

4. ***Alte costuri.*** În această categorie sunt cuprinse toate celelalte costuri, în afara costurilor cu amortizarea, personalul şi energia electrică:
   - costuri cu materialele consumabile, costul cu obiectele de inventar date în folosinţă, costul de

achiziţie al materialelor nestocate, costul cu materialele pentru ambalat – toate aceste costuri se alocă prima dată pe centrele de cost.

- transportul de bunuri şi personal deplasări, detaşări şi transferări;
- costuri cu serviciile executate de terţi, redevenţe, locaţii de gestiune şi chirii; prime de asigurare; studii şi cercetări; costuri cu alte servicii executate de terţi (colaboratori); comisioane şi onorarii; costuri poştale şi taxe de telecomunicaţii; servicii bancare şi altele;
- costuri de protocol, reclamă şi publicitate;
- alte costuri de exploatare (costurile legate de protejarea mediului înconjurător, aferente perioadei; pierderi din creanţe şi debitori diverşi; despăgubiri, amenzi şi penalităţi; donaţii, sponsorizări şi alte costuri similare; costuri privind activele cedate şi alte operaţii de capital creanţe prescrise potrivit legii etc.)

Algoritmul de alocare a acestor costuri este următorul:

- În cazul în care aceste costuri sunt alocabile unui centru de cost principal, atunci aceste costuri sunt clasificate într-una dintre următoarele categorii: întreţinerea echipamentelor de transmisie; întreţinere clădire staţie sau pilon; sau operare reţea (de ex. alimente pentru personalul din staţii). Ulterior, aceste costuri se repartizează pe activităţi, în funcţie de tipul costului.
- În cazul în care aceste costuri sunt alocabile unui centru de cost auxiliar (Centre de intervenţie Zonale sau departamente tehnice de specialitate, atunci aceste costuri se alocă pe centrele de cost principale în funcţie de proporţia în care centrele de cost auxiliare participă la funcţionarea centrelor de cost principale. Ulterior, aceste costuri se repartizează pe activităţi în funcţie de tipul costului.

Cheltuielile comerciale sunt alocate în întregime altor servicii şi nu serviciilor de broadcasting. S-a avut în vedere faptul că pentru serviciile de broadcasting Societatea Naţională de Radiocomunicaţii S.A are câte un singur client (SRR, respectiv SRTV), având calitatea de furnizor captiv. Relaţia comercială se bazează pe acorduri cadru multianuale, cu clauze limitate din punct de vedere comercial de caracterul public şi bugetar al beneficiarilor de servicii. Negocierea contractelor şi relaţia contractuală pe termen lung sunt asigurate de compartimentele suport, conform ROF.

5. Se elimină şi se evidenţiază separat următoarele categorii de costuri, conform punctului 4.7 din Regulamentul ANCOM din 15 martie 2010:

a. Costuri extraordinare
b. Costuri de restructurare
c. Costuri cu taxe şi impozite, altele decât cele percepute de administraţiile publice locale (impozitul

pe profit)

d. Costurile cu remunerarea acţionarilor şi
e. Cheltuielile cu dobânzile şi comisioanele, aceste categorii de costuri fiind recuperate prin intermediul costului capitalului.

6.5. Costurile excluse

Costurile excluse, înaintea decontării, din Modelul de calculaţie, pentru societate, sau eliminate – conform celor expuse la pct. 6.4. al 5, sunt evidenţiate în tabelul de mai jos:

-lei-

Categorie de cheltuieli		SUMA
6028.01	ALTE MATERIALE CONSUMABILE	
665.01	CHELTUIELI FINANCIARE	
665.02	CHELTUIELI FINANCIARE	
666.01	CHELTUIELI FINANCIARE	
666.02	CHELTUIELI FINANCIARE	
666.99	CHELTUIELI FINANCIARE	
668.01	CHELTUIELI FINANCIARE	
668.02	CHELTUIELI FINANCIARE	
668.99	CHELTUIELI FINANCIARE	
6811.01	AMORT, PROVIZ, AJUSTARI	
6811.08	AMORT, PROVIZ, AJUSTARI	
6811.99	AMORT, PROVIZ, AJUSTARI	
Total		
TOTAL COSTURI BALANŢA (nu include costul capitalului)		

În tabelul următor se prezintă costurile excluse din Model, conform Regulamentului ANCOM, valoric şi proporţional în total costuri din balanţa contabilă pe anul 2014.

-lei-

Categorie de cheltuieli		SUMA	%
6028.01	ALTE MATERIALE CONSUMABILE		
665.01	CHELTUIELI FINANCIARE		
665.02	CHELTUIELI FINANCIARE		
666.01	CHELTUIELI FINANCIARE		

Categorie de cheltuieli		SUMA	%
666.02	CHELTUIELI FINANCIARE		
666.99	CHELTUIELI FINANCIARE		
668.01	CHELTUIELI FINANCIARE		
668.02	CHELTUIELI FINANCIARE		
668.99	CHELTUIELI FINANCIARE		
6811.01	AMORT, PROVIZ, AJUSTARI		
6811.08	AMORT, PROVIZ, AJUSTARI		
6811.99	AMORT, PROVIZ, AJUSTARI		
Total			
TOTAL COSTURI BALANŢA (nu include costul capitalului)			

Proporţia costurilor excluse în total balanţă (nu include costul capitalului) este de %.

6.6. Costul anual al capitalului

Costul anual al capitalului, calculat ca produs dintre capitalul mediu angajat în activul imobilizat pe parcursul anului şi costul mediu ponderat al capitalului.

Capitalul mediu angajat este calculat că media geometrică a valorilor nete ale activului imobilizat de la începutul şi sfârşitul exerciţiului financiar.

$$Capital\ mediu\ angajat = \sqrt{Activ\ imobilizat_{\ 01.01.2014} * Activ\ imobilizat_{\ 31.12.2014}}$$

Capitalul mediu angajat *lei*

*Costul anual al capitalului = Capitalul mediu angajat * Costul mediu ponderat al capitalului =*

= lei

Alocarea costului anual al capitalului pe fiecare mijloc fix păstrează acelaşi principiu. Se iau în calcul valoarea netă la începutul anului şi cea de la sfârşitul anului, V.1 = V.0 – A, deci costul de capital al fiecărui activ este dependent de valoarea Amortizării şi în subsidiar de valoarea de inventar şi de durata de viaţă a acestuia.

Capitalul mediu angajat, calculat ca medie geometrică a activului net de la începutul şi sfârşitul anului are valori ridicate în primii ani de viaţă şi scade semnificativ în ultimii ani, în timp ce valoarea amortizării, care se adaugă conform formulei de calcul a costului anual de capital din Regulamentul ANCOM, rămâne constantă pe durata de viaţă.

Costul mediu ponderat al capitalului l-am luat în calcul la nivelul de 10.96 % ultimul comunicat de ANCOM.

În consecinţă, costul anual al capitalului variază pe durata de viaţă a unui activ. Comparând două active de aceeaşi valoare, cu durate diferite de viaţă, în prima parte costul anual de capital este mare la mijloacele fixe cu perioada de funcţionare mică dar pe întreaga durată de viaţă devine mai mic decât la cel cu durată mare; din analize pe perioadele de amortizare se constată şi că diferenţele se mai estompează.

Echipamentelor amortizate total, care continuă să funcţioneze, nu li se mai repartizează pe această perioadă costuri anuale de capital.

Anexa 14.xlsx

Costurile anuale cu capitalul sunt evidenţiate în tabelul din **Anexa 14** .

6.7. Costurile decontabile

Costurile decontabile din Modelul de calculaţie, pentru societate, sunt evidenţiate în

Anexa 15.xlsx

Anexa 15 .

Pentru anul 2014 nu au fost identificate costuri operaționale de ajustat, ca fiind determinate de ineficiență operațională.

Ataşăm Modelului şi următoarele anexe 16 – 31 cuprinzând detalieri ale costurilor:

Anexa 16 – Cheltuieli directe, indirecte şi neatribuibile – anul 2014

Anexa 17 – Categorii omogene de costuri – anul 2014

Anexa 18 – Procent piloni – anul 2014

Anexa 19 – Procent clădiri – anul 2014

Anexa 20 – Categorii de cheltuială defalcate pe centre auxiliare – anul 2014

Anexa 21 – **28** Amortizare împărţită pe categorii – anul 2014

Anexa 29 –Registru costuri de intrare anul 2014

Anexa 30 – Registru costuri rezultat (ieşire) anul 2014

GLOSAR

Activitate – eveniment, tranzacţie, ansamblu de procese sau sarcini de aceeaşi natură, consumatoare de resurse, desfăşurate în scopul creării de valoare adăugată pentru producţie sau pentru sprijinirea acesteia.

AM – modulaţie în amplitudine (pentru emiţătoare de radio în benzile de unde lungi, medii şi scurte).

ANT – antenă.

ANCOM – Autoritatea Naţională pentru Administrare şi Reglementare în Comunicaţii.

Centru de cost – un loc delimitat geografic, care este centru de responsabilitate şi este, în acelaşi timp, un instrument tehnic de alocare a costurilor.

Centru de cost auxiliar – acele centre de cost care servesc ca sprijin şi suport pentru centrele de cost principale.

Centru de cost principal (de bază) – acele centre de cost care participă direct şi nemijlocit la realizarea serviciilor.

CIZ (Centrul de Intervenţii Zonal) – unitate operativă de intervenţie pentru un număr de staţii nedeservite arondate teritorial. Personalul care deserveşte aceste CIZ–uri realizează aceleaşi activităţi ca personalul angajat în staţiile deservite, mai puţin exploatarea.

Clienţi terţi – alţi clienţi în afară de Societatea Română de Radiodifuziune şi Societatea Română de Televiziune.

Cost fix – acele costuri care nu–şi modifică valorile în funcţie de volumul serviciilor.

Cost istoric – convenţie de realizare a contabilităţii care presupune înregistrarea în contabilitate a bunurilor şi activelor la valoarea de achiziţie sau de producţie, iar a creanţelor şi obligaţiilor la valoarea nominală.

Cost variabil – acele costuri care au un comportament corelat cu volumul serviciilor.

Departament de comunicaţii electronice – departament cu atribuţii de coordonare, supraveghere, operare şi control a activităţilor de exploatare şi întreţinere a întregii reţele de comunicaţii electronice a societăţii. Reţeaua de comunicaţii electronice este partajată între 5 asemenea centre de cost (unul pentru fiecare sucursală, plus sediul central).

Departament suport – generale – (din sediul central şi sucursale) – IT, contabilitate, financiar, achiziţii, juridic, resurse umane, administrativ, audit, etc.

Departament tehnic de specialitate (din sediul central şi sucursale) – televiziune,

radiodifuziune, electroalimentare, exploatare, sisteme radiante şi confecţii metalice, comunicaţii spaţiale, comunicaţii fixe (radiorelee), etc. – departament care se ocupă de buna funcţionare a activităţii operaţionale.

DRC – Direcţia de Radiocomunicaţii (Sucursală).

DVB T – Digital Video Broadcasting –Terrestrial.

E TVR 1, 2, regional – emiţător de televiziune pentru programul 1, 2, regional.

E2 DVB T – emiţător de televiziune digitală terestră.

EA – electroalimentare.

EE – energie electrică.

FIF – foarte înaltă frecvenţă (VHF–Very High Frequency) – pt. emiţătoare de televiziune în canalele 6–11.

FM – modulaţie în frecvenţă (pt. emiţătoare de radio în bandă de unde ultrascurte).

MCSI – Ministerul Comunicaţiilor şi Societăţii Informaţionale.

Model – Model de calculaţie a costurilor, bazat pe metoda costurilor complet alocate, conform metodei ABC; manual aplicat asupra costurilor anului 2014.

RDF – radiodifuziune, program de radiodifuziune.

ROF – Regulament de Organizare şi Funcţionare.

RR – radioreleu.

Servicii – grupe de servicii, tipologie de servicii, servicii – Model.

Servicii prestate – serviciile produse, tarifate şi vândute de societate către clienţi, care asigură acoperirea costurilor şi generarea profitului.

SRR – Societatea Română de Radiodifuziune.

SRTV – Societatea Română de Televiziune.

Staţie de emisie – locaţie în care sunt instalate echipamente de emisie, deservită sau nedeservită.

Staţie de emisie deservită – staţie prevăzută cu personal de exploatare tehnică, în mod permanent.

Staţie de emisie nedeservită – staţie care nu are prevăzut personal de deservire tehnică în mod permanent.

TR – translator.

TV/TVR – televiziune, program de televiziune.

UHF – Ultra High Frequency.

UIF – Ultra înaltă frecvenţă (UHF–Ultra High Frequency) – pentru emiţătoare de televiziune în canalele 21–60.

UL – unde lungi.

UM – unde medii.

US – unde scurte.

UUS – unde ultrascurte.

VHF – Very High Frequency.

OPIS ANEXE

Anexa 1	Staţiile nedeservite arondate CIZ-urilor
Anexa 2	Staţiile deservite cu personal propriu
Anexa 3	Tarifele în vigoare pentru anul 2014 conform contractului cu SRR
Anexa 4	Tarifele în vigoare pentru anul 2014 conform contractului cu SRTv
Anexa 5	Raportul – analiză a tarifelor vs.costuri în structura fix – variabil
Anexa 6	Codificarea serviciilor şi a activităţilor
Anexa 7	Notă Metodologică privind inductorii utilizaţi
Anexa 8	Codificarea centrelor de cost principale
Anexa 9	Codificarea centrelor de cost auxiliare şi generale
Anexa 10	Categorii de costuri direct atribuibile - 2014
Anexa 11	Categorii de costuri indirect atribuibile 2014
Anexa 12	Matricea puterilor echipamentelor
Anexa 13	Matricea consumurilor de energie electrică a echipamentelor în condiţii optime de funcţionare, pe purtători, pentru serviciile de televiziune, radiodifuziune şi radioreleu
Anexa 14	Costul anual al capitalului
Anexa 15	Costurile decontabile din Modelul de calculaţie
Anexa 16	Cheltuieli directe, indirecte şi neatribuibile – anul 2014
Anexa 17	Categorii omogene de costuri – anul 2014
Anexa 18	Procent piloni – anul 2014
Anexa 19	Procent clădiri – anul 2014
Anexa 20	Categorii de cheltuială defaclate pe centre auxiliare – anul 2014
Anexa 21-28	Amortizare împărţită pe categorii – anul 2014
Anexa 29	Registru costuri de intrare anul 2014
Anexa 30	Registru costuri rezultat (ieşire) anul 2014